

Handläggare: Yvonne Zellman
Telefon: 508 28 482

Till
idrottsnämnden

Idrottsnämndens underlag till budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande.

1. Förvaltningens förslag till underlag till budget 2012 och inriktning för 2013 och 2014 för idrottsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Ärendet

Inför stadens centrala budgetberedning ska nämnderna lämna ett underlag för planering för år 2012 och inriktning för 2013 och 2014. Planeringen ska utgå från Stockholms stads Vision 2010. Underlaget ska rymmas inom de planeringsnivåer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med att budgeten för år 2011 fastställdes.

Under respektive kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområde ska nämnderna redovisa en övergripande analys av verksamheten under de kommande åren. Underlaget ska beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor och demografiska förändringar. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för verksamhetsstöd i samarbete driftavdelningen samt förvaltningens staber. Ärendet har behandlats på förvaltningsgruppen den 8 april 2011. Enligt kommunstyrelsens anvisningar ska nämndbeslut fattas senast den 20 april 2011. Förvaltningen föreslår därför att beslutet justeras omedelbart.

1. Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

- Stockholm ska erbjuda invånare och besökare ett rikt och omfattande utbud av anläggningar, ytor och verksamheter för idrott, motion och rekreation.
- Idrotts- och friluftsutbudet ska vara öppet för alla på jämlika villkor.
- För att nå framgång i uppdraget att få stockholmarna i rörelse krävs fortsatta insatser från idrottsnämndens och stadens sida i form av såväl nya idrottsanläggningar som upprustning av det befintliga beståndet.
- Under treårsperioden påbörjas upprustningen av två av stadens äldsta sim- och idrottshallar, Farsta och Åkeshov.
- Fortsatt satsning på fler konstgräsplaner.
- Innehållet i nämndens verksamheter måste kontinuerligt ses över och anpassas till behov och efterfrågan. Inte minst gäller detta aktiviteter för personer med funktionsnedsättning.

1.2 Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Idrottsförvaltningen ska intensifiera arbetet med att pröva om det finns ett intresse från andra aktörer att bli entreprenörer inom driften av bad och friskvårdsverksamhet.
- Ett branschråd har skapats, som ett forum för diskussion och samverkan mellan staden och möjliga entreprenörer.
- Det är även angeläget att utveckla samarbetet med föreningslivet, i syfte att få fler föreningar att till exempel åta sig verksamhetsdrift av en större idrottsanläggning eller en bollplan.
- En mångfald av entreprenörer ger en mångfald i verksamhetsutbudet, vilket gagnar stockholmarna och stadens mål att öka den fysiska aktiviteten bland stadens invånare.

1.3 Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Idrottsförvaltningen strävar efter att bedriva nämndens verksamheter så kostnadseffektivt som möjligt.
- Ett exempel på det är den energiplan förvaltningen i samarbete med fastighetskontoret arbetar efter och som sträcker sig till 2019.
- Här kan också nämnas det arbete som påbörjats med att finna nya, mer yteffektiva lokaler för förvaltningens huvudkontor.
- Förvaltningen har initierat ett projekt vid några enheter för att introducera Lean.

2. Nämndens verksamhetsområde

Inledning

Staden har en vision för Stockholm, en vision för hur Stockholm ska te sig år 2030. Idrottsnämnden är en av många aktörer, som tillsammans har att forma Stockholm till en stad i världsklass. Idrottsnämndens vision för ett framtida Stockholm är en stad som ger alla invånare möjlighet att välja en aktiv fritid - en stad där idrotten är i världsklass. Förutsättningarna är goda, mycket är givet enbart genom de grönkilar och stora naturområden som präglar och omger staden, värden som staden värnar. Skärgården med dess möjligheter till naturupplevelser och båt-sport stärker ytterligare bilden av Stockholm som en stad för upplevelser. Den naturliga strukturen är given – givet är också det omfattande utbud av idrottsanläggningar som staden under decennier byggt upp. Dessa används flitigt av stockholmarna, individuellt, spontant och inte minst genom föreningslivet. Förutsättningarna för staden att bedriva ett folkhälsoarbete är därför goda, inte minst mot bakgrund av att Stockholm redan har ett friluftsliv i världsklass. Staden medverkar även till att flera stora evenemang inom såväl idrott som kultur förläggs till Stockholm. Det redan mycket stora evenemangsutbudet ska profileras ytterligare och även utökas.

Stockholm är en stad i utveckling och expansion, många söker sig hit för att studera eller arbeta. Befolkningsprognosen för Stockholm visar en ökning jämfört med 2010 med minst 100 000 invånare fram till utgången av år 2019. Men staden behöver växa även som idrottsstad, och utifrån ett folkhälsoperspektiv är det viktigt med en fungerande infrastruktur av idrottsanläggningar. Idrottsförvaltningen arbetar för att ge alla stockholmare möjligheter att förbättra sin hälsa genom motion, friskvård och rekreation. I stadens sim- och idrottshallar bedrivs ett omfattande friskvårdsarbete med syfte att nå så många som möjligt och där särskilda satsningar görs för att nå fysiskt inaktiva. Detta arbete fortsätter och ska bedrivas utifrån ett inkluderande och integrationsfrämjande perspektiv.

För de prioriterade målgrupperna har under senare år utvecklats en bred kom igång-verksamhet i sim- och idrottshallarnas träningsutbud. Ett MåBra- koncept finns för både ungdomar och vuxna samt för elever inom särskolan. I samarbete med skolor, föreningar, studieförbund, projekt som Järvalyftet och andra organisationer ska konceptet anpassas till olika målgrupper som till exempel vuxna och ungdomar med utländsk bakgrund samt personer med olika typer av funktionsnedsättning.

Satsningen på stockholmarnas simkunnighet fortsätter. Skolsimmet ska utvecklas med målet att hitta sätt att lära ut vattenvana före skolåldern, för att på så sätt öka möjligheterna att uppnå simkunnighetsmålen i skolan.

För att kunna möta och lotsa in stockholmare med fysisk aktivitet på recept, FaR, är det viktigt att samtliga anställda vid sim- och idrottshallarna är FaR-utbildade, och inriktningen är att detta ska uppnås under planperioden.

Idrottsförvaltningen kan med dessa insatser lägga grunden för en god folkhälsa. Samtidigt visar forskning på alarmerande uppgifter om att stora grupper inte alls eller i mycket liten utsträckning är fysiskt aktiva. Framför allt är det de med sämre ekonomiska resurser som är mindre fysiskt aktiva på fritiden. När ungdomar når gymnasieåldern avtar intresset för motion och idrott och intresset för att vara med i idrottsföreningar. Forskningen är otvetydig om att detta kan få allvarliga konsekvenser. Otillräcklig fysisk aktivitet är globalt sett den fjärde största orsaken till kroniska sjukdomar och för tidig död. Forskning visar även på vikten av att minska stillasittandet.

Fysisk aktivitet är den enskilt viktigaste faktorn för att uppnå eller behålla en god hälsa. Många av de fysiska hälsoeffekterna uppnås redan av 30 minuters rörelse per dag. Detta gäller framför allt påverkan på riskfaktorerna för hjärt-kärlsjukdomar. Enligt en rapport från Folkhälsoinstitutet från 2010 framgår att 35 procent av de vuxna inte är aktiva 30 minuter/dag och att 60 procent av kvinnor och 46 procent av män i åldrarna 16-24 år inte är aktiva 60 minuter/dag. Det positiva är att 84 procent av de vuxna inaktiva och 80 procent av de inaktiva ungdomarna vill öka sin fysiska aktivitet.

Under de kommande åren ska idrottsförvaltningen ta ytterligare steg för att utveckla folkhälsoarbetet gentemot stadens invånare. Folkhälsoperspektivet ska genomsyra alla arbetsområden med inriktningen att öka möjligheterna till fysisk aktivitet och öka kunskapen bland stockholmarna om vad fysisk aktivitet och minskat stillasittande betyder för att förbättra sin livskvalitet.

Förvaltningen kommer att utveckla samarbetet med skolor, stadsdelsförvaltningar och privata friskvårdsaktörer för att bidra till mer spontanidrott och aktiviteter som efterfrågas av de icke-aktiva. Föreningslivets viktiga roll för folkhälsan kan inte nog understrykas och förvaltningens avsikt är att tillsammans med föreningslivet finna former för att nå ungdomar som idag inte är aktiva. Anläggningar såsom idrottshallar och idrottsplatser ska i större utsträckning göras tillgängliga för spontanidrottande och de uppskattade utegymmen ska bli fler. För att möta bristen på hallkapacitet i staden ska förvaltningen pröva att uppföra enklare hallar .

Stockholmarna ska inspireras till vardagsmotion. Informationen och kommunikationen om hur och var man kan motionera ska utvecklas. Var man än bor i Stockholm är det nära till parker, motionsspår och vandringsleder, bad och strandpromenader. Det är viktigt att visa att vägen till en god hälsa inte behöver vara svår, att små insatser kan ha stor betydelse. I samband med jubileumsfirandet 2012 ska folkhälsofrågorna lyftas fram på ett tydligt sätt. Satsningarna som förvaltningen gör ska vara jämställda och den verksamhet som bedrivs ska tilltala alla med fokus

på ungdomar, personer med funktionsnedsättning och andra bevisat mindre fysiskt aktiva grupper.

Förvaltningen ska bevaka behov och efterfrågan och utifrån det planera för att stadens invånare ges goda möjligheter till en fysiskt aktiv fritid. I all planering av förutsättningarna för fysisk aktivitet, vare sig det handlar om stadsdelsförnyelse eller förtättningsbyggnation, är samverkan nödvändig mellan stadens olika förvaltningar, men föreningslivet är också en viktig part i diskussionerna. Förvaltningen beaktar i planeringsarbetet såväl befintliga markområden för idrottsändamål och skolor som behovet av nya ytor för tillkommande utbud. I prioriteringsarbetet ingår även att beakta översiktsplanens tyngdpunkter och stadsutvecklingsområden.

I och med att ansvaret och ägandet av stadens idrottsanläggningar sedan den 1 januari 2011 åvilar fastighetsnämnden har idrottsförvaltningens uppdrag förändrats. Förvaltningens roll är nu att motivera och föreslå idrottsnämnden att prioritera förslag till investeringar av idrottsanläggningar. Fastighetsnämnden har sedan att, på idrottsnämndens uppdrag, utveckla och förnya anläggningsbeståndet. Förvaltningen utgår från att satsningarna på utveckling av idrottsanläggningarna kan fortsätta trots ändrade budgetförutsättningar.

Vision Järva 2030, vision för söderort 2030

Kommunfullmäktige fastställde under 2009 projektet Vision Järva 2030. Idrottsförvaltningen har en långsiktig plan för utveckling av idrott i området. Ett program har tagits fram som bland annat innehåller förslag om ett tempererat bassängbad vid Eggeby Gård och sportfält för såväl föreningar som spontanidrott. Förslaget har inte kunnat rymmas inom förvaltningens förslag till investeringsplan. Förvaltningen har deltagit i begränsad omfattning i ett i övrigt omfattande arbete, som har utmynnat i en checklista på 100 punkter för ett bättre Järva. Aktiviteter inom Må-Bra-konceptet har genomförts för prioriterade grupper, främst i Tensta och Husby, i ett samarbete med Järvalyftet och skolorna. Erfarenheterna från detta arbete kan ingå i planeringen inför fortsatt utveckling av liknande samarbete i andra delar av staden.

Inom ramen för kommunfullmäktiges vision för söderort 2030 medverkar förvaltningen i arbetet med Farsta idrottsprofil. Här ingår upprustning och tillgänglighetsanpassning av anläggningen vid Stora Sköndal, upprustning och modernisering av Vårbergs idrottsplats och planering för ett nytt sportfält för idrotter som fotboll och rugby på Gubbängens sportfält.

Friluftsliv

Enligt den överenskomna gränsdragningen mellan idrottsnämnden och fastighetsnämnden har idrottsnämnden även fortsättningsvis ansvaret för friluftsverksamheten inklusive sportfält, båtsport, campinganläggningar och fiskeverksamhet. Ansvaret för bland annat campinganläggningarna kommer att utredas under 2011.

Idrottsnämnden ansvarar för de skid- och motionsspår som ligger utanför stadsgränsen. Stockholmarnas behov av att komma ut i stadens grönområden, parker och friluftsområden ökar, och för att stimulera till ökad vardagsmotion har förvaltningen under senare år gjort omfattande förbättringar i och kring dessa områden. Detta arbete ska fortsätta och utvecklas under treårsperioden. Under perioden sker en fortsatt satsning på trygga motionsspår genom exempelvis bättre belysning och fortsatt slyröjning samt en utveckling av fler spåralternativ, med syfte att locka fler invånare till enkel och lättillgänglig vardagsmotion. Som en komplettering till motionsspåren sker även en fortsatt utveckling av utomhusgym på strategiska platser och då i ett nära samarbete med respektive stadsdelsförvaltning.

Förvaltningen ansvarar för frågor kopplade till det rörliga fritidsbåtslivet, som är ett trevligt inslag i bilden av ett sommaraktivt Stockholm. För de människor som valt denna fritidsaktivitet är det ett sätt att nå natursköna platser med respekt och ansvar för en känslig miljö. Båtklubbarna och deras medlemmar tar detta ansvar och vill utveckla miljöansvaret. Här sker en ständig dialog med båtklubbarna och deras intresseorganisationer. En genomgång av avtalsförutsättningar ska ske under perioden, i syfte att förtydliga roller och skapa långsiktiga förutsättningar för inblandade parter. I direkta kontakter med stadens övriga förvaltningar finns idrottsförvaltningen som en naturlig part, exempelvis i frågor om exploateringar.

Upphandling och konkurrensutsättning

Enligt Stockholms stads idrottspolitiska program är idrottsnämndens huvuduppdrag att öka den fysiska aktiviteten hos stockholmarna. Detta behöver dock, som det sägs i programmet, inte ske genom verksamhet i stadens regi utan kan lika väl ske genom att ta tillvara kompetens hos privata aktörer eller genom föreningslivet i form av exempelvis simklubbar och gymnastikföreningar.

Idrottsförvaltningens ambition är att öka stockholmarnas valfrihet, höja kvaliteten och resurseffektiviteten samt underlätta för en växande friskvårdsmarknad. Under de kommande åren avser förvaltningen därför att intensifiera arbetet med att pröva om det finns ett intresse från den privata marknaden, i form av företag, organisationer eller personalgrupp, att bli entreprenörer inom driften av bad och friskvårdsverksamhet. Om en personalgrupp vill ta över en idrottsanläggning ska det ske på affärsmässiga grunder. Detta innebär att de är med och konkurrerar med övriga anbudsgivare på samma villkor.

Förvaltningen har tagit initiativ till ett branschråd med möjliga entreprenörer och ska ha regelbundna möten med dessa. Förvaltningen kommer att föra samtal om hur den privata marknaden anser att upphandlingar ska genomföras, för att på bästa sätt ta tillvara marknadens kompetens vad gäller att skapa bästa möjliga konkurrenssituation. Syftet är att få ett bra samarbetsklimat mellan förvaltning och marknad, vilket i förlängningen kan skapa goda förutsättningar att nå målen i nämndens aktivitetsplan. Aktivitetsplanen kan förändras om det kommer in utmaningar till staden om att ta över driften av vissa anläggningar eller verksamheter.

Under de närmaste åren avser idrottsförvaltningen att pröva upphandling av driften för bad/sim- och idrottshallar och av delar av driften som gym, gruppaktiviteter och simundervisning. I idrottsnämndens aktivitetsplan, bilagd verksamhetsplanen för 2011, anges mer specifikt berörda anläggningar och verksamheter. I sitt yttrande över en anmälan mot Stockholms stad för illojal konkurrens gentemot privata gymföretag, har Konkurrensverket utgått från att staden de närmaste åren kommer att göra en branschanalys av förhållandena i Stockholm och även, som tidigare redan skett, konkurrensutsätta gymverksamheten. Detta kan kompliceras av gällande avtal med leverantör av gymmaskiner, vilket löper till och med år 2013, men behöver inte omöjliggöra en konkurrensutsättning.

Driften av utomhusanläggningar, idrottsplatser och ishallar, har ingen naturlig intäktskälla och har därför inte varit lika intressant för privata aktörer. Förvaltningen kommer att konkurrensutsätta några av stadens idrottsplatser enligt aktivitetsplanen. Dock anser förvaltningen att det är angeläget att utveckla samarbetet med föreningslivet, så att de kan ta ett större ansvar för den egna verksamheten och på detta vis få en konkurrenssituation. Föreningsdrift kan vara allt från att föreningen sköter verksamhetsdriften i hela idrottsanläggningen till att en förening har verksamhetsdrift av en bollplan eller driftansvar för verksamheten under helger. Några idrottsplatser, som Hagsätra IP och Älvsjö IP, drivs av föreningar på nämndens uppdrag. Förvaltningen avser att undersöka om det finns intresse hos fler föreningar att lämna anbud på driften av en idrottsplats.

Det är angeläget att försöka utveckla en kommersiell affärs- och sponsringsverksamhet och få reklamexponering samt sponsorer till stadens idrottsplatser/idrottsanläggningar. Förvaltningen är samtidigt väl medveten om svårigheterna med att utveckla dessa frågor. Idrottsförvaltningen har bland annat tidigare haft avtal med ett annonsbolag för att utveckla reklamexponering på idrottsplatser. Erfarenheterna av detta är att det var svårt att hitta företag som är intresserade av reklamexponering på stadens idrottsplatser.

Förvaltningen anser även att det borde finnas förutsättningar att driva kommersiell affärsverksamhet med en acceptabel lönsamhet i anläggningar med många besökare, över tusen dagligen, och dessutom vid stora evenemang, exempelvis på Eriksdalsbadet. Samma sak borde gälla anläggningar som har över tusen besökare vid enstaka tillfällen men få besökare i övrigt, exempelvis Stadion. Anläggningar med över tusen besökare dagligen eller då och då borde vara mest intressanta för större företag, som är intresserade av sponsring genom att få namnge eller sätta in sina namn på idrottsanläggningarna. Förvaltningen avser att i samband med ett nytt anläggningsprojekt se över olika sponsringsmöjligheter och redovisa dessa till nämnden.

Inom idrottsanläggningarna kan det i vissa fall finnas eventuella "lediga ytor", som förvaltningen kan hyra ut till kommersiell verksamhet. Ytorna ska i första hand hyras ut till verksamheter som har anknytning till den befintliga verksamhe-

ten i anläggningen. I samband med upprustning av stadens idrottsanläggningar samt vid investering i nya anläggningar kommer förvaltningen att ta särskild hänsyn till affärsutveckling/kommersiell verksamhet. Reklamexponering i stadens idrottsanläggningar kan vara en kommersiell utvecklingsmöjlighet och driften av reklamtjänster bör upphandlas. Upphandlingen bör ske som en tjänstekoncession. Förvaltningen kommer att undersöka under verksamhetsåret hur reklamexpone- ringen kan utvecklas i stadens idrottsanläggningar. Arbetet med att skapa möjlig- heter till fler kommersiella intäkter ska ske i nära samarbete med fastighetsnämnden. Viss del av de eventuella ökade intäkterna kan också komma fastighetsnämnden tillgodo.

Bilden av Stockholm som idrottsstad

Idrottsförvaltningens kommunikation ska ge stockholmarna information om Stockholms stora utbud av idrottsanläggningar med idrotts- och motionsaktiviteter inne och ute året runt. Folkhälsobegreppet genomsyrar fakta och budskap och idrottsförvaltningens olika enheter samverkar för att nå ut både brett och riktat. Under de kommande åren förstärks kommunikationen på webbplatsen www.stockholm.se/idrott med målet att öka både utbudet och möjligheten att enkelt hitta rätt. Det tryckta materialet i form av broschyrer, faktablad med mera minskas vilket på sikt innebär besparingar och en möjlighet att upprätthålla hög aktualitet i informationen. En aktiv webb både informerar om och inspirerar till egen fysisk aktivitet i organiserad eller spontan form. Ett anpassat användande av sociala medier och utökad information på de olika idrottsanläggningarnas webbsidor är andra delar i den samlade kommunikationen.

Stockholms kvaliteter som friluftsstad hela året - där Stockholm är i världsklass - ska ges större utrymme i idrottsförvaltningens kommunikation. Stockholmarnas uttalade intresse för friluftaktiviteter ska mötas med mer årstidsanpassad anläggnings- och aktivitetsinformation, vilket ger fler chansen att vara aktiva i närmiljön och i stadens friluftsområden. De olika idrottsanläggningarnas kommunikations- möjligheter i form av anslagstavlor, TV-skärmar och andra kommunikationsytor ska utnyttjas bättre. Stockholms ställning som idrottsstad förstärks med riktad information till olika målgrupper där inte minst det mycket stora evenemangsutbudet ska profileras. Stockholm är mästerskapsstaden och ökad samverkan med idrottsrörelsen breddar informationen och lyfter de insatser som idrottsutövare och föreningsledare gör. Evenemangsinformation är starkt efterfrågad. Både den lilla aktiviteten på den lokala idrottsanläggning och evenemanget i världsklass på exempelvis Stockholms stadion ska synliggöras.

Föreningsstöd

Huvuddelen av det arbete som bedrivs inom idrottsnämndens verksamhetsområde utförs av föreningsrörelsen. Föreningslivet utför således ett mycket viktigt arbete som når många ungdomar, ett arbete som huvudsakligen sker på ideell basis. Föreningarna i Stockholm spelar en viktig roll i det samlade folkhälsoarbetet för att ge alla, men framförallt barn och ungdomar, en aktiv och meningsfull fritid. En över-

syn av föreningsstödet ska genomföras under 2011, som bland annat syftar till att hitta former för att nå de som är minst aktiva på fritiden. I översynen ingår även ett uppdrag att se över sätt att stärka föreningarnas självständighet och ekonomiska bärkraft. En referensgrupp med föreningsrepresentanter kommer att delta i arbetet med översynen av föreningsstödet.

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med att hitta nya former av spontan- och prova på-aktiviteter. Det är ett bra sätt att nå de som av olika anledningar inte är engagerade i föreningslivet. Den s.k. ”drive-in” idrotten, föreningsledd spontanidrott under helgkvällar, som nu finns framför allt på Järvafältet, ska utökas. Lika så arbetet med att ge skollovslediga ungdomar möjlighet till aktiviteter och spontanidrott. Föreningar, stadsdelsförvaltningar och bostadsbolag, men även privata aktörer, är viktiga samarbetsparter i detta arbete.

Arena Stockholm 1912-2012 - hundra år av idrott och kultur

År 2012 har det gått hundra år sedan Stockholm stod värd för de olympiska sommarspelen, på den för ändamålet nybyggda Stockholms stadion. Jubileet ska profilera Stockholm som en idrotts- och evenemangsstad i världsklass, och visa på en vilja till fortsatta idrottssatsningar i staden. Hela 2012 ska präglas av firandet med idrotts- och kulturevenemang på temat idrott och OS, delvis i dåtidens anda. Målgrupper för firandet är stockholmarna, inte minst barn och ungdomar, samt stadens besökare.

Idrottsförbund, idrotts- och kulturföreningar, organisationer och företag med flera ska erbjudas att medverka. I planeringen av jubileet deltar, förutom idrottsförvaltningen, även kulturförvaltningen, Stockholm Business Region, Riksidrottsförbundet, Sveriges Olympiska Kommité, Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, Svenska Friidrottsförbundet och Stockholms Idrottsförbund. En projekthistorik ska tas fram som visar vad OS betydde för dåtidens stockholmare och samtidigt vad idrotten betyder för staden och dess invånare idag.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har en ny chefsstruktur utifrån den organisationsförändring som genomfördes i början av 2011. Framöver kommer ett aktivt arbete att bedrivas för att ytterligare höja kunskapsnivån och stärka cheferna i administrativa rutiner och ledarskap. Insatserna ska framför allt omfatta de chefer som har fått ett ökat administrativt ansvar samt de som är helt nya i sin chefsroll. Förvaltningen avser även att under de närmaste åren aktivt arbeta med att ytterligare sporra cheferna till att utveckla sitt kommunikativa ledarskap. Förvaltningen ska även fortsättningsvis delta i ”TN-akademien” tillsammans med de tekniska förvaltningarna. Yngre akademiker får där möjlighet att utveckla sina personliga egenskaper i rollen som projektledare/ledare.

I den nya organisationen har ett flertal medarbetare fått ändrade arbetsuppgifter och nya ansvarsområden och även utökat ansvar för verksamhet och personal. För

att få en samlad bild av förvaltningens kompetensnivå och behov avser förvaltningen att de kommande åren aktivt arbeta med att säkerställa att de individuella utvecklingsplanerna tas fram och uppdateras i samband med medarbetarsamtalen. Förvaltningen ska även fortsätta att utbilda chefer och medarbetare i ämnet medarbetarsamtal och löneprocessen. De utbildningar som genomförts har varit mycket uppskattade och förvaltningen ser att detta med stor sannolikhet leder till dels ökat antal genomförda medarbetarsamtal och dels ökat antal upprättade kompetensutvecklingsplaner. Förvaltningen har för avsikt att efter medarbetarsamtalen genomföra en kompetensinventering där respektive chef sammanställer behovet, vilket ger förvaltningen en samlad bild. Idrottsförvaltningen ser gärna att staden arbetar vidare med kompetenskartläggning och processer och ger förvaltningen verktyg för att arbeta med detta.

Enligt stadens direktiv kommer en utbildningsplan för säkerhetsarbetet att tas fram under 2011. Förvaltningen planerar att över åren genomföra centralt anordnade och regelbundet återkommande utbildningar i brandkunskap och första hjälpen. All personal ska erbjudas utbildningar i allmänkunskap om brand. Personal vid anläggningar ska erbjudas LABC-utbildningar. Därutöver planeras utbildningar i systematiskt brandskyddsarbete för chefer och riktade utbildningar för anläggningsskötare om brandlarm och heta arbeten. Instruktörsutbildningar ska också genomföras för egen personal i livräddning och HLR (hjärt-/lungräddning) för att dessa sedan regelbundet ska kunna genomföra interna utbildningar för förvaltningens övriga medarbetare.

Idrottsförvaltningens arbete för ökad jämställdhet och mångfald utgår dels från ett servicegivarperspektiv, dels från ett arbetsgivarperspektiv. I servicegivarperspektivet är folkhälsa och kundrelationer de tongivande begreppen, där ett inkluderande arbetssätt är viktigare än ett strikt jämställdhets- eller mångfaldsperspektiv. Alla ska kunna hitta något i stadens utbud och alla ska ges ett bra bemötande. I det förvaltningsinterna arbetet är rekrytering, karriärplanering och arbetsrotation viktiga redskap för att stärka jämställdhets- och mångfaldsarbetet.

Inom idrottsförvaltningen är sjukfrånvaron förhållandevis låg, jämfört med staden som helhet och sett till att flera av förvaltningens yrkesgrupper har arbeten som kan vara fysiskt belastande. Ambitionen är att ytterligare sänka den redan låga sjukfrånvaron. Det finns tydliga positiva samband mellan tidiga insatser och snar återgång i arbete. Sedan en tid arbetar förvaltningen bland annat så att cheferna har samtal med medarbetare som varit upprepat frånvarande vid fyra tillfällen under en sexmånadersperiod. För att på ett så tidigt stadium som möjligt fånga upp eventuella problem som är relaterade till arbetet ska den gränsen ändras till tre tillfällen. Arbetet med det interna hälsoarbetet utifrån lokalt uppsatta hälsomål fortsätter, för att få ett hälsofrämjande ledarskap och friskare anställda. Arbetsmiljön är en viktig aspekt för de anställdas hälsa och förvaltningen ska utreda om sjukfrånvaron kan sänkas ytterligare med riktade arbetsmiljöinsatser. Utgångspunkten är en tydlig och skyndsamt process där medarbetarens arbetsförmåga ska tas tillvara.

Idrottsförvaltningen ska även fortsättningsvis bedriva ett aktivt internt hälsoarbete med styrgrupp och hälsoombud på enheterna, motionskampanjer och aktivitetsdagar med mera för förvaltningens personal. Detta görs i samarbete med IK 115, idrottsförvaltningens och kulturförvaltningens gemensamma motions- och idrottsförening. Det förebyggande hälsoarbetet ska ske parallellt med ett aktivt arbetsmiljöarbete. Arbetet med att genomföra och följa upp skyddsronder och riskanalyser ska utvecklas, där såväl chefer som skyddsombud ska erbjudas fortsatt kompetensutveckling och stöd i arbetet att förebygga ohälsa och olyckor. Arbetet med rapportering och uppföljning av inträffade tillbud och arbetsskador som drabbar personal ska intensifieras.

Riktlinjer och strategier för förvaltningens strategiska arbetsmiljö- och säkerhetsarbete under de närmaste åren ska arbetas fram i arbetsmiljö- och säkerhetsgruppen, en partsgemensam beredningsgrupp till förvaltningsgruppen.

Säkerhetsarbete

Det säkerhetsprojekt, ”S:t Erik Blue”, som genomförts i samarbete med S:t Eriks Försäkring avslutas under 2011, men fortsatta uppföljningar av de genomförda besiktningarna kommer att göras även kommande år, i samarbete med fastighetsägaren. Säkerhetsarbetet intensifieras då idrottsförvaltningen nu har ytterligare en person som arbetar med säkerhetsfrågor för anläggningarna. Arbetet med översyn och utveckling av larm, övervakning och kortlås fortsätter liksom uppföljningen av det systematiska brandskyddsarbetet. Det senare ska vara organiserat och delegerat och ska aktivt följas upp per anläggning, i samarbete med fastighetskontoret. De kommande åren ska fokus ligga på att se över ansvarsfördelningen gentemot fastighetskontoret och inom förvaltningen samt att ta fram rutiner och skapa processer för förvaltningens säkerhetsarbete.

3. Sammanfattande ekonomisk analys

Nämndens ekonomiska situation påverkas i huvudsak av tre faktorer – simhallarnas besöks- och intäktsutveckling, ökat underhållsbehov i anläggningarna och investeringar som medför driftstörningar samt ökade drifts- och lokalkostnader.

Ökningstakten av simhallarnas försäljningsintäkter har minskat de senaste åren. Under 2010 minskade försäljningen av årskort, engångskort och rabattkort jämfört med 2009. Däremot fortsatte försäljningen av simskola/skolsim att öka under 2010. Under ett antal år framöver kommer några sim- och idrottshallar att periodvis stängas för upprustning, samtidigt som nämnden ska pröva upphandling av driften av flera sim- och idrottshallar. Detta tillsammans med att flera anläggningar nått sitt kapacitetstak gör att förvaltningen inte räknar med några större intäktsökningar de kommande åren. Det finns däremot en risk att intäkterna kan komma att minska, framför allt till följd av planerade upprustningar. Tidigare år, när intäkterna ökade stadigt, var det möjligt för nämnden att till viss del finansiera

utökad verksamhet och nya anläggningar med hjälp av intäktsökningen. I fortsättningen kommer detta inte att vara möjligt i samma omfattning.

Den slutliga ekonomiska effekten av överföringen av idrottsfastigheterna till fastighetsnämnden blir känd först under sommaren när samtliga hyreskontrakt beräknas vara framtagna. Budgetunderlaget är därför inte fullständigt när det gäller nämndens lokalkostnader, utan kompletterande uppgifter lämnas under hand till stadsledningskontoret. Hyreskostnaderna kommer att utgöra en väsentlig del av nämndens budget och kostnadsutvecklingen får stor påverkan på nämndens ekonomiska förutsättningar. Idrottsnämndens möjligheter att inrymma framtida hyreskostnader begränsar den möjliga investeringstakten.

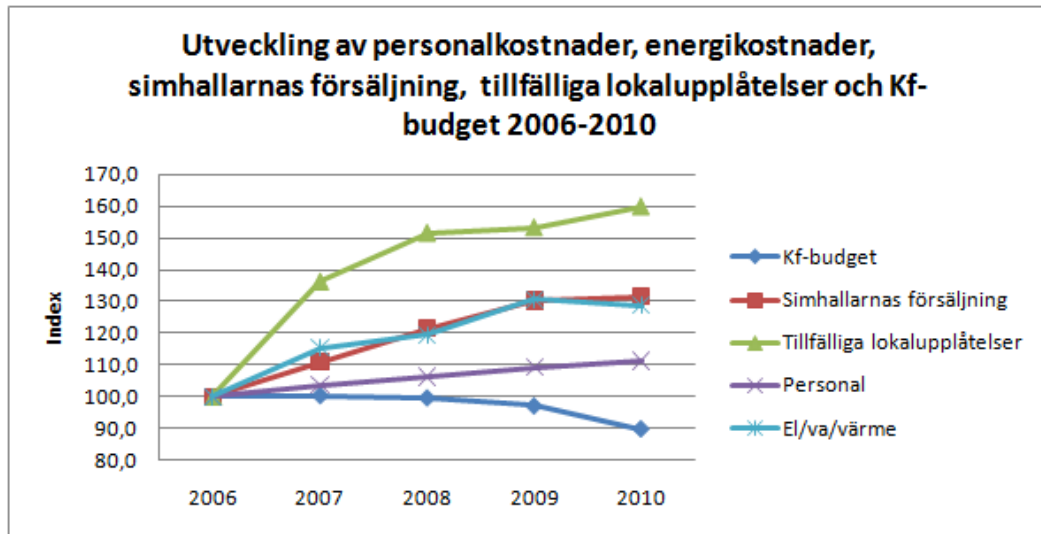
Underhållsbehovet i idrottsanläggningarna är fortsatt stort, och idrottsnämnden ansvarar även i fortsättningen för inre underhåll och underhåll av tekniska installationer som vattenrenings- och kylanläggningar. För att undvika ett successivt ökande underhållsbehov är det viktigt att skapa budgetförutsättningar som ligger i nivå med det beräknade behovet.

Blankettunderlag till stadsledningskontoret återfinns i *bilaga 1*.

3.1 Drift

Intäcks- och kostnadsutveckling 2006-2010

Diagrammet och tabellen nedan visar utvecklingen för personalkostnader, energikostnader, simhallarnas försäljningsintäkter, tillfälliga lokalupplåtelser och Kf-budget 2006-2010.

Mnkr

Intäkt-/kostnadsslag*	2006	2007	2008	2009	2010
Kf-budget	343,6	345,1	342,5	333,7	308,6
Simhallarnas försäljning	129,0	143,2	156,7	168,1	169,6
Tillfällig lokalupplåtelser	33,2	45,2	50,3	50,9	53,09
Personal	193,9	201,1	206,1	211,9	215,8
El/va/värme	65,2	75,2	77,9	85,2	83,9

* I simhallarnas försäljning ingår försäljning av årskort, engångskort, rabattkort varor, kurser, simskola m.m. Tillfälliga lokalupplåtelser består mest av planhyror.

Diagrammet och tabellen visar att ökade försäljningsintäkter för simhallarna samt ökade planhyror delvis har finansierat nämndens kostnadsökningar. Diagrammet visar att personal- och energikostnaderna har ökat till följd av ökad verksamhetsvolym samt stigande priser och löner. Den ökade besöksvolymen har även medfört ökade kostnader för städning, slitage, gymutrustning, material med mera. Fler konstgräsplaner medger en utökad användning under för- och eftersäsong, vilket medför ökade intäkter men också ökade driftkostnader. Till detta kommer ökade krav på snöröjda fotbollsplaner under vintern samt att förvaltningen hjälper till vid olika evenemang såsom Vikingarännen (skridskor), Royal Palace Sprint (skidor) med flera. Allt detta påverkar nämndens kostnader då det blir allt svårare att rymma den utökade vinterverksamheten inom befintlig organisation och arbetstids-scheman.

Det har inte funnits utrymme att med hjälp av de ökade intäkterna även finansiera ökade underhållskostnader trots ett ökat behov av underhåll på nämndens anläggningar. Det ökade behovet av underhåll har uppstått på grund av ökad volym samt på grund av ökad ålder och slitage. Under 2010 minskade kostnaderna för planerat underhåll med 20,0 mnkr (36 %). Om inte behovet av löpande underhåll beaktas finns det stor risk för högre kostnader på sikt. Se vidare kommentarer under rubriken fastighetsunderhåll.

För befintliga anläggningar bedöms inte intäkterna för planhyror öka i någon större omfattning kommande år då nyttjandegraden är hög redan i dag. Däremot kommer nya anläggningar att medföra ökade intäkter för planhyror.

Utveckling av sim- och idrottshallarnas försäljningsintäkter

Antalet besök har tidigare ökat stadigt under en längre tid. Under de senaste åren verkar antalet besök och intäkter av försäljning ha stabiliserats. En förklaring kan vara att anläggningarna börjat nå eller har nått sitt kapacitetstak. Det har blivit allt svårare under senare år att hitta nya verksamhetsytor. Under det senaste året har det skett en nedgång i försäljningen och den nedåtgående trenden har fortsatt under januari-februari 2011.

Det finns en risk att denna utveckling fortsätter eller att det åtminstone kan bli svårt att öka intäkterna kommande år. Hänsyn måste tas till planerade ombyggnationer, som innebär att det i princip hela tiden kommer att vara minst en anläggning stängd under budgetperioden. Ombyggnationerna ökar trycket på övriga sim- och idrottshallar utan att antalet kunder ökar totalt sett. Under perioden har nämnden för avsikt att pröva anläggningar för upphandling. Detta och planerade ombyggnationer kan innebära att antalet anläggningar som ingår i nämndens utbud minskar. En följd av detta blir att det blir svårare för nämnden att omdisponera verksamheten mellan anläggningarna. I och med att årskorten idag gäller på samtliga anläggningar kan kortstruktur, priser, avtal och utbud behöva ses över om antalet anläggningar som ingår i årskorten förändras relativt mycket.

Ovanstående faktorer kan komma att ha effekt på intäktsutvecklingen de närmaste åren. Vilken effekt och hur stor är ännu för tidigt att avgöra. Vidare kan också vissa omstruktureringseffekter i form av tillfälligt ökade kostnader och minskade intäkter uppstå. Det kan även bli brist på ”bassängtid” och svårt att ta hänsyn till alla intressen. Detta kan leda till att intäkterna för simskola/skolsim eventuellt inte fortsätter att öka i samma takt som de senaste åren, trots en hög efterfrågan.

Utökning av idrottshallarnas verksamhet

Nämnden ska utöka hallverksamheten de kommande åren. Skanstullshallen öppnar våren 2011. Sprallhallen, som har varit en ersättningshall för Skanstullshallen, flyttas till Skarpnäcksfältet istället för att monteras ner och tas ur bruk. Från och med hösten 2011 utökas verksamheten i Liljeholmshallarna. Vidare planeras för två ersättningshallar på Farsta IP under tiden som Farsta sim- och idrottshall byggs om. Förvaltningen föreslår att dessa hallar inte avvecklas när ombyggnaden är klar, vilket innebär en utökning av verksamheten från och med hösten 2012.

Ovan nämnda utökning av idrottshallsverksamheten beräknas medföra ökade kostnader för nämnden på cirka 3 mnkr per år och ökade intäkter på ca 1,9 mnkr per år från och med 2013. Under 2012 beräknas inte effekten bli lika hög i och med att hallarna på Farsta IP innebär en utökning först från och med hösten 2012. Under 2012 beräknas utökningen därför endast innebära cirka 2,3 mnkr i ökade

kostnader och 1,4 mnkr i ökade intäkter. Kostnadsökningarna består av ökade kostnader för personal, energi, förbrukningsmaterial, städning med mera. Ökade hyreskostnader ingår inte i dessa kalkyler.

För att påskynda utbyggnaden av antalet hallar kommer förvaltningen att prioritera enklare och billigare alternativ till dagens inomhushallar.

Driftbudgetkonsekvenser av planerad upprustning/ombyggnad av sim- och idrottshallar

Under förutsättning att nämnden beviljas investeringsmedel planeras, som tidigare nämnts, ombyggnader av Farsta sim- och idrottshall samt Åkeshovs sim- och idrottshall under budgetperioden. Ombyggnationerna får stor inverkan på nämndens driftbudget eftersom hela eller delar av anläggningarna kommer att vara stängda under tiden. Det medför en ökad nettokostnad som blir svår att hantera inom befintlig budgetram och utan negativ inverkan på övrig verksamhet.

Nettokostnaden beräknas öka med cirka 2,7 mnkr 2012, 1,6 mnkr 2013 och 2,3 mnkr 2014. Tabellen nedan visar uppskattad effekt på intäkter och kostnader. Effekter på hyreskostnaderna är inte inkluderade i dessa kalkyler. Dessa kommer att ingå i det reviderade underlag som ska överlämnas till stadsledningskontoret senast i mitten av augusti 2011.

Tabellen nedan visar uppskattad effekt på intäkter och kostnader, exklusive hyreskostnader, till följd av planerade ombyggnationer/stängningar av sim- och idrottshallarna i Farsta och Åkeshov.

Mnkr

	Boksl 2010	Beräknad effekt, ombyggnad		
		2012	2013	2014
Förändring intäkter		-6,6	-2,8	-5,3
<i>varav:</i>				
Farsta	10,4	-6,6		
Åkeshov	12,9		-2,8	-5,3
Förändring kostnader		-3,9	-1,2	-3,0
<i>varav:</i>				
Farsta	11,2	-3,9		
Åkeshov	12,1		-1,2	-3,0
Förändring nettokostnad		2,7	1,6	2,3

Beräkningarna baseras på följande stängningstider: Farsta maj 2011-augusti 2012, Åkeshov september 2013-december 2014 (stängningen kan eventuellt komma att bli längre).

Kommentarer till tabellen

Den uppskattade effekten bygger på att Farsta sim- och idrottshall stänger helt under ombyggnadsperioden. I kalkylen ingår att två idrottshallar sätts upp på Farsta IP under tiden för ombyggnationen. I Åkeshovs sim- och idrottshall ska endast bassängdelen stängas. Kalkylen bygger på att ingen ersättningsbassäng kommer att finnas under tiden för ombyggnationen.

Intäktsbortfallet för Farsta sim- och idrottshall avser främst entréintäkter men även intäkter för simskola, försäljning med mera. Däremot beräknas det inte bli något intäktsbortfall för planhyror i och med ersättningshallarna.

Intäktsbortfallet för Åkeshovs sim- och idrottshall beräknas inte bli lika omfattande eftersom intäkterna för planhyror, gym- och gruppträning inte kommer att påverkas lika mycket. Detta under förutsättning att idrotts- och gymnastikhallen kan vara öppen som vanligt. Däremot beräknas ett intäktsbortfall för försäljning, hyresintäkter och entréintäkter. Den beräknade minskningen av entréintäkter avser främst bad. Gym- och gruppträning beräknas kunna fortsätta i princip som vanligt, dock med ett visst intäktsbortfall.

Kostnaderna för Farsta sim- och idrottshall minskar när anläggningen är stängd. Kostnaderna för timlöner, städning, inhyrning av personal med mera beräknas att upphöra nästan helt. Vidare beräknas kostnaderna för energi och månadsanställda minska kraftigt. Personalen från Farsta sim- och idrottshall ska i största möjliga mån lånas ut till andra anläggningar, för att täcka deras behov av resurser.

Även för Åkeshovs sim- och idrottshall beräknas kostnaderna minska under ombyggnaden, men i mindre omfattning jämfört med Farsta sim- och idrottshall. Detta beror på att idrotts- och gymnastikhallen kommer att vara öppen samt att gruppträning och gymverksamhet kommer kunna fortsätta som vanligt.

Lokalkostnader

Hyreskostnader

Hyreskostnaderna för idrottsanläggningarna utgör en väsentlig del av nämndens budget och kommer att ha stor påverkan på nämndens ekonomiska förutsättningar. Avtalskonstruktionen och budgetmodellen blir också avgörande för förvaltningens förutsättningar att planera för fortsatt upprustning och modernisering av anläggningarna.

Enligt gällande tidsplan för överföringen av fastigheterna kommer samtliga hyreskontrakt mellan fastighetsnämnden och idrottsnämnden att vara framtagna först till halvårsskiftet. Eventuella budgetjusteringar under 2011 med anledning av överföringen av fastigheterna kommer att redovisas i samband med tertialrapport 2 i september. Först när avtalskonstruktionen och hyrornas omfattning är kända kan förvaltningen göra en slutlig beräkning av de ekonomiska effekterna på 2011 års driftbudget, och i nuläget är det oklart om hyreskostnaden kan inrymmas utan utökning av nämndens budget. Preliminärt utgår förvaltningen från att kostnaderna

totalt sett inte ska bli högre 2011 i och med överföringen av fastigheterna, men i nuläget är det också svårt att bedöma hyreskostnadernas effekt på de totala ekonomiska förutsättningarna för verksamheten i budget 2012. Nämndens budgetunderlag för 2012 är därför inte fullständigt. Kompletterande uppgifter kommer att lämnas till stadsledningskontoret senast i mitten av augusti.

Investeringarna i idrottsanläggningarna har varit relativt omfattande under senare år. I budget 2011 indikeras en minskning av idrottsinvesteringarna kommande år, men planeringsnivån är även fortsättningsvis relativt hög. Idrottsnämndens möjligheter att inrymma de ökade hyreskostnader som investeringarna medför kommer dock att begränsa den möjliga investeringstakten. I nämndens budget 2011 överfördes beräknade kapitalkostnader om 212,9 mnkr till driftbudgeten för att tillsammans med befintliga medel för fastighetsadministration, underhåll och övriga lokalkostnader finansiera dels de underhållskostnader, kapitalkostnader och övriga lokalkostnader som ligger kvar på idrottsnämnden och dels lokalyror till fastighetsnämnden. De investeringar som genomförs i anläggningarna 2011 och kommande år kommer att medföra ökade hyreskostnader som måste finansieras. Det är av stor vikt att en fungerande budgetmodell finns för driftbudgeten, där idrottsnämndens förutsättningar för att planera och genomföra fortsatt upprustning av anläggningarna tydliggörs.

Ett flertal genomförandebeslut rörande större nyinvesterings- och upprustningsprojekt har fastställts i kommunfullmäktige under 2010. De beslutade större projekten, bland andra upprustning av Stadion och Farsta sim- och idrottshall samt den nya Engelbrektshallen, medför väsentligt ökade hyreskostnader redan under budgetperioden. Enbart beräknat på kapitalkostnadseffekten kommer exempelvis pågående investeringar i Farsta sim- och idrottshall och Stadion att medföra ökade hyreskostnader med sammanlagt cirka 20 mnkr årligen från och med 2013. Därutöver tillkommer även hyreseffekter av ett flertal mindre beslutade, pågående och planerade investeringsprojekt. Trots att hyreskonstruktionen ännu inte är känd kan förvaltningen konstatera att kostnadsökningar i den storleksordningen inte kommer att kunna rymmas inom nämndens budget utan besparingar inom den befintliga verksamheten.

Enligt den överenskommelse om gränsdragning som har gjorts mellan idrottsförvaltningen och fastighetskontoret överförs ansvaret för fartyget Af Chapman och stadens fem ridanläggningar helt till fastighetsnämnden från och med 2011. Överföringen av ansvaret innebär att fastighetsnämnden helt övertar ansvaret för planering och prioritering av investeringar i anläggningarna samt kontakten med de externa hyresgäster som bedriver verksamheten. Det innebär att idrottsnämnden inte kommer att vara hyresgäst gentemot fastighetsnämnden i dessa anläggningar. Överföringen av ansvaret innebär att idrottsnämndens nettokostnader minskar från och med 2012 med 16,5 mnkr samtidigt som fastighetsnämndens kostnader ökar.

Fastighetsunderhåll

I augusti 2010 fastställde nämnden en långsiktig underhållsplan för idrottsanläggningarna. Planen kommer att revideras årligen, och utgör ett underlag för prioritering av underhållsåtgärder i anläggningarna. De faktorer som påverkar den långsiktiga planeringen är bland annat åldersstrukturen i anläggningsbeståndet, ett ökat nyttjande som medför ökat slitage och anläggningarnas installationstäthet. Framtida åtgärder kommer till stor del att avse underhåll av de installationer som har uppnått sin tekniska livslängd, till exempel vattenreningsanläggningar i stadens simhallar. Från och med 2011 har ansvaret för idrottsfastigheterna överförs till fastighetsnämnden. När det gäller fastighetsunderhållet innebär den ansvarsfördelning som förvaltningarna har kommit överens om att fastighetsnämnden ansvarar för yttre underhåll, medan idrottsnämnden ansvarar för inre underhåll och underhåll av idrottspecifika tekniska installationer. Det innebär att idrottsnämnden även fortsättningsvis ansvarar för huvuddelen av det planerade och felavhjälpande underhållsbehovet.

I den långsiktiga underhållsplanen beräknades det årliga underhållsbehovet till cirka 65 mnkr. Enligt en erfarenhetsmässig bedömning av fastighetsunderhållet avser cirka 80 procent inre underhåll och underhåll av tekniska installationer, där ansvaret ligger kvar på idrottsnämnden. Mot den bakgrunden innebär den överenskomna ansvarsfördelningen att idrottsnämndens framtida behov av fastighetsunderhåll uppgår till drygt 50 mnkr årligen. För att uppnå den önskvärda nivån krävs antingen omprioritering eller utökad ekonomisk ram.

Förvaltningen har tidigare redovisat att det är viktigt att underhållsbudgeten långsiktigt kan utvecklas i takt med underhållsbehovet och byggkostnadsutvecklingen. I budget 2010 minskades anslaget tillfälligt med 10 mnkr, vilket innebar en väsentligt sänkt ambitionsnivå. I idrottsnämndens budget 2011 uppgår underhållsanslaget preliminärt till drygt 40 mnkr, vilket är cirka 20 procent lägre än det beräknade årliga behovet. På längre sikt kan en så låg nivå resultera i ett successivt ökande eftersatt underhåll, varför det är viktigt att anslaget kan utökas i nivå med det beräknade behovet.

När ansvaret för idrottsfastigheterna har överförs till fastighetsnämnden är det sannolikt att ambitionsnivån för det yttre underhållet höjs, jämfört med den nivå som idrottsnämnden tidigare har kunnat rymma inom budget. Förvaltningen är positiv till en höjd ambitionsnivå, men förutsätter att idrottsnämnden tillförs motsvarande ökning i budgeten om en sådan satsning medför ökade hyreskostnader.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 budget IDF
54,6	47,2	49,8	55,7	47,5	55,5	35,5	41,8

I tabellen visas kostnader för fastighetsunderhåll för åren 2004-2011. De redovisade kostnaderna för åren 2004-2010 avser hela fastighetsunderhållet, inklusive den del där ansvaret från och med 2011 överförs till fastighetsnämnden. I budget

2010 minskades nämndens budget för underhåll med 10 mnkr, samtidigt som förvaltningen omfördelade medel för snöröjning, driftkemikalier med mera till övrig driftbudget, vilket förklarar den stora minskningen mellan 2009 och 2010. För 2011 redovisas den preliminära budgeten för det fastighetsunderhåll som ligger kvar inom idrottsnämndens ansvar, det vill säga inre underhåll och underhåll av tekniska installationer. Preliminärt uppgår budgeten till 41,8 mnkr men kan komma att revideras under året. Totalt för fastighetsnämnden och idrottsnämnden har cirka 55 mnkr reserverats för underhåll 2011.

Kapitalkostnader

I mars 2011 uppgår idrottsnämndens anläggningstillgångar till totalt 126,9 mnkr, varav 79,1 mnkr avser inventarier och maskiner. Enligt den beslutade gränsdragningen mellan idrottsnämnden och fastighetsnämnden ingår även friluftssportanläggningar samt sportfält i idrottsnämndens ansvar. Det innebär att utöver maskiner och inventarier samt investeringar tidigare år i inhyrda lokaler, så ingår även genomförda investeringar i dessa anläggningar i nämndens tillgångar.

Idrottsnämndens investeringsbudget för anskaffning av maskiner och inventarier uppgår till 10,0 mnkr årligen under budgetperioden. Under 2011 beräknas nämndens kapitalkostnader preliminärt uppgå till cirka 22 mnkr och beräknas därefter öka till cirka 23 mnkr under åren 2012-2014, för att sedan successivt sjunka.

Övriga lokalkostnader

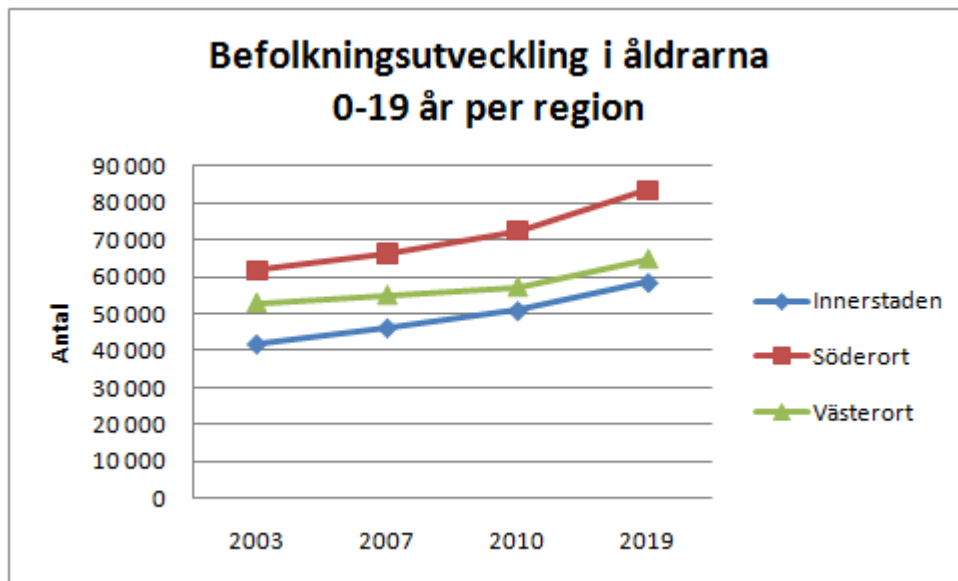
Övriga lokalkostnader som ligger kvar på idrottsnämnden är kostnader för teknisk tillsyn, främst när det gäller badvattenrening och kylanläggningar, driftkemikalier och vissa serviceavtal. Den slutliga effekten av gränsdragningen mellan förvaltningarna när det gäller dessa kostnader är ännu inte klarlagd.

3.2 Investeringar

Förvaltningens förslag till investeringsplan för budgetperioden avser dels idrottsnämndens egen budget för inventarier och maskiner och dels ett prioriterat förslag för idrottsinvesteringar inom fastighetsnämndens budget.

Idrottsnämndens anläggningar bör ses som en samlad resurs för stadens invånare. Huvuddelen av nyttjandet är inte lokalt förankrat i enbart respektive stadsdel, och förvaltningen anser därför att jämförelser av tillgången till idrottsanläggningar i prioriteringssammanhang inte bör göras i områden som är mindre än innerstaden, söderort respektive västerort. Redovisade jämförelser nedan utgår därför från dessa tre områden och utifrån idrottsnämndens prioriterade målgrupp, barn och ungdomar under 20 år.

I diagrammet visas befolkningsutveckling i åldrarna 0-19 år i innerstaden, söderort respektive västerort för åren 2003-2010 samt en prognos för år 2019. Uppgifterna är hämtade från utrednings- och statistikkontoret (USK).

Mellan åren 2003 och 2010 ökade antalet barn och ungdomar i målgruppen med cirka 15 procent, och motsvarande ökning förväntas fram till år 2019. Jämfört med 2003 beräknas således antalet barn och ungdomar öka med drygt 30 procent fram till år 2019. Ökningen motsvarar drygt 50 000 barn och ungdomar, som inom ramen för skola, föreningar eller på eget initiativ ska ges möjlighet att nyttja idrottsnämndens anläggningsutbud. Den kraftiga ökningen kommer att medföra en fortsatt ökad efterfrågan på nämndens verksamheter.

Enligt statistiken per den 31 december 2010 bor 28 procent av invånarna i åldrarna 0-19 år i innerstaden, 40 procent bor i söderort och 32 procent i västerort. I två stadsdelsnämndsområden, Södermalm (11,5 %) och Enskede-Årsta-Vantör (11,2 %), bor en stor andel barn och ungdomar i de berörda åldrarna att jämföra med andra områden där andelen uppgår till mellan 4 och 7 procent.

I tabellen nedan visas folkmängden i Stockholm i åldrarna 0-19 år, dels per den 31 december 2010 och dels en prognos för år 2019.

Folkmängd 0-19 år	Folkmängd 2010-12-31		Prognos 2019-12-31		Förändring antal	Förändring procent
	Antal	Procent	Antal	Procent		
Innerstaden	50 942	28,2%	58 563	28,3%	7 621	15%
Söderort	72 427	40,1%	83 581	40,4%	11 154	15%
Västerort	57 320	31,7%	64 935	31,4%	7 615	13%
Hela staden	180 689	100,0%	207 077	100,0%	26 388	15%

Den beräknade ökningen är störst i söderort, men även innerstaden och västerort beräknas öka i princip i samma omfattning. Förändringen kommande tio år visar att fördelningen av antalet barn och ungdomar i stort beräknas vara oförändrad mellan dessa områden jämfört med 2010. Bland de stadsdelsnämndsområden som förväntas få den största ökningen mellan 2010 och 2019 kan nämnas Södermalm (10,7 %), Enskede-Årsta-Vantör (10,8 %), Hägersten-Liljeholmen (9,2 %), Hässelby-Vällingby (9,4 %) och Bromma (9,7 %).

I tabellen nedan visas planerad fördelning av ett urval av nämndens anläggningar per anläggningsskategorier och område vid utgången av år 2012. I antalet ingår planerad utbyggnad under 2011-2012.

Anläggningsskategorier	Innerstaden	Söderort	Västerort	Totalt
Fullstora idrottshallar				
Spelmått 20x40 meter	3	7	1) ¹⁾ 5	15
Idrottshallar				
Spelmått 18x36 meter	1	7	0	8
Simhallar	5	8	2) ²⁾ 5	18
Idrottsplatser	6	8	5	19
Konstgräsplaner	16	23	21	55

1) = varav 3 provisoriska idrottshallar 2 på Farsta IP och 1 på Skarpnäcksfältet
 2) = varav 3 skolbad
 3) = varav 1 skolbad

Förvaltningens ambition är att förutsättningarna ska vara så jämlika som möjligt när det gäller tillgången och närheten till idrottsanläggningar i stadens olika delar. Den begränsade marktillgången och andra planeringsförutsättningar medför dock att det är svårt att öka antalet anläggningar i innerstaden, främst när det gäller yrkrävande utomhusanläggningar, men även när det gäller att uppföra nya idrottshallar. Det är en av förklaringarna till att andelen anläggningar i relation till målgruppens storlek är större i söderort och västerort än i innerstaden. Ett exempel på snedfördelningen visar en jämförelse mellan stadsdelsnämndsområden när det gäller tillgången till konstgräsplaner, där Södermalms 12 154 barn och ungdomar i åldern 6-19 år för närvarande ska samsas på två konstgräsplaner, medan Bromma/Västerleds 1 926 barn och ungdomar har tillgång till sex konstgräsplaner.

Enligt förvaltningens förslag till investeringsplan planeras fem nya fullstora idrottshallar uppföras under åren 2013-2017, varav en i innerstaden, två i söderort och två i västerort. Om den föreslagna utbyggnaden av idrottshallar kan genomföras kommer tillgången till hallar totalt i staden att förbättras något i relation till målgruppens beräknade storlek år 2019 jämfört med dagens situation. Antalet konstgräsplaner planeras öka med ytterligare 11 planer jämfört med de 60 planer som beräknas finnas i slutet av år 2012. Av de 11 konstgräsplanerna är 10 koppade till exploatering av olika markområden och ingår inte i förvaltningens förslag till investeringar som utförs av fastighetsnämnden. Fortsatt satsning på konstgräs-

planer beräknas leda till en ökning av den bokningsbara tiden, vilket möjliggör ökat nyttjande och ger bättre förutsättningar för fotbollsföreningarnas verksamhet.

Idrottsnämndens investeringar

Idrottsnämndens budget för investeringar i maskiner och inventarier i anläggningarna uppgår enligt budgeten till 10,0 mnkr per år.

Även om relativt stora satsningar har gjorts på utbyte av maskiner och inventarier under senare år, är det viktigt för driften av anläggningarna att skötselmaskiner och verksamhetsutrustning successivt kan bytas ut och moderniseras. Viss utrustning måste bytas kontinuerligt för att kunna hålla en kvalitativ nivå som är acceptabel för de aktiviteter som bedrivs på anläggningarna.

Ett av förvaltningens prioriterade uppdrag är att utveckla möjligheten för fler att utöva friluftaktiviteter. Ett nyvaknat intresse hos kommuninvånarna under senare år för motionsidrott i naturmark har inneburit målmedvetna satsningar i upprustade och nyanlagda skid- och motionsspår. I långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet framgår en ambition att fortsätta utvecklingen av möjligheterna till ett rörligt friluftsliv i bland annat Ågesta friluftsområde och i Nackareservaten.

Enligt den överenskomna gränsdragningen mellan idrottsnämnden och fastighetsnämnden ansvarar idrottsnämnden även i fortsättningen för anläggningar på sportfält, friluftsområden och båtsportanläggningar. Gränsdragningen medför att idrottsnämnden även ansvarar för investeringar i anläggningarna. Enligt tidigare planering ingick dessa satsningar i idrottsnämndens investeringsram, som från och med 2011 har överförts till fastighetsnämnden. Dessa investeringar, som skiljer sig från fastighetsrelaterade investeringar med syfte att bland annat värdesäkra byggnader, är mer riktade investeringar i mark och i skötselmaskiner med mera för ökade motionsaktiviteter. Det fortsatta ansvaret för ett antal sportfält, som är belägna bland annat på parkmark men används för tävlingsidrott och evenemang, medför också ansvar för periodvis upprustning av anläggningarna. Förvaltningen föreslår därför att idrottsnämndens investeringsbudget utökas med 10,0 mnkr till totalt 20,0 mnkr per år under budgetperioden för att finansiera nödvändig anskaffning av maskiner och inventarier samt för att underlätta fortsatt utveckling av friluftsprogrammet.

Idrottsinvesteringar inom fastighetsnämndens budget

Förvaltningen redovisar fortsatta behov av upprustning och modernisering av idrottsanläggningarna. Nämndens förutsättningar för att finansiera de ökade hyreskostnader som investeringarna medför kommande år är dock för närvarande inte klarlagda. Förvaltningen utgår preliminärt från att en budgetmodell kommer att skapas som ger idrottsnämnden tydliga förutsättningar för fortsatta investeringar i anläggningarna. Om nämnden inte får kompensation i driftbudgeten för effekten av beslutade investeringar kommer den möjliga investeringsvolymen att begränsas betydligt jämfört med den nu föreslagna planeringen.

I budget för 2011 uppgår de angivna ramarna för investeringar i idrottsanläggningar till 220,0 mnkr 2012 och 190,0 mnkr årligen för åren 2013-2015. I förvaltningens förslag till prioritering delas projekten in i tre grupper:

1. Upprustning, modernisering och nyproduktion av idrottsanläggningar inom ram 2012-2015 och inom motsvarande normal nivå åren 2016-2017.
2. Upprustning och modernisering av sim- och idrottshallarna i Farsta, Åkeshov, Vällingby och Västertorp.
3. Planerade projekt som uppstår genom exploatering av idrottsmark eller föreslagen nyproduktion i stadsutvecklingsområden.

Upprustning, modernisering och nyproduktion inom ram

Under den närmaste treårsperioden upptas en stor del av idrottsinvesteringarna av genomförandet av tidigare beslutade projekt, som bland annat den nya ridanläggningen i Sättra och avslutande upprustning av Stadion. Vidare fortsätter byggnationen av fullstora idrottshallar genom en ny idrottshall vid Engelbrektskolan och en dubbelidrottshall på Stora Mossens idrottsplats. En förstudie ska också göras för en större idrottshall i Kristineberg. Upprustning av stadens ridanläggningar och fortsatta hallbyggnationer påverkar på ett mycket positivt sätt förvaltningens uppdrag att idrottsinvesteringarna ska gynna flickors och kvinnors idrottande.

Hjorthagens idrottsplats ska byggas om och ges innehåll av tre konstgräsplaner för i första hand ungdoms- och skolidrott, men idrottsplatsen kommer också att fungera som ett öppet kommunikationsstråk mellan gamla Hjorthagen och nya Norra Djurgårdsstaden. Andra satsningar på idrottsplatser sker genom upprustning och modernisering av bland annat idrottsplatserna i Kärrtorp och Vårberg. Utöver ovan nämnda investeringar pågår ett omfattande arbete för att rusta upp och modernisera det äldre anläggningsbeståndet.

Med anledning av pågående diskussioner om att eventuellt bygga en fotbollsarena på Östermalms idrottsplats redovisar förvaltningen i detta flerårsprogram inte de sedan tidigare aktualiserade nödvändiga projekten som uppförande av en ny förråds- och garagebyggnad, nytt kylmaskineri och en ny omklädningsbyggnad till ishallen. Dessa projekt utgår tills vidare och kan komma att omprioriteras senare.

I förvaltningens långsiktiga investeringsplan föreslås att ytterligare teknikhallar ska byggas för fotbollsträning och matcher på ungdomsnivå. Förvaltningen har tidigare föreslagit att nästa fotbollshall, efter befintlig hall på Spånga idrottsplats, ska uppföras på Farsta idrottsplats. Förvaltningen föreslår nu en omprioritering som innebär att nästa fotbollshall i stället uppförs på Vårbergs idrottsplats. Huvudskälet till omprioriteringen är att tillfälliga idrottshallar placeras på grusfotbollsplanen på Farsta idrottsplats, som ersättning för Farsta sim- och idrottshall som genomgår en omfattande modernisering och upprustning. Hallarna kommer att behöva placeras på den plats där fotbollshallen var planerad att byggas. De tillfälliga

hallarna kan stå kvar ett antal år även efter det att Farsta sim- och idrottshall åter är tagen i bruk.

Förvaltningen konstaterar att behovet av fullstora idrottshallar är fortsatt stort och föreslår nämnden att pröva, där plan- och markförhållanden medger, att på kortare tid än vid traditionellt byggande försöka hitta lösningar för enklare och billigare idrottshallar. Det kan vara allt från standardiserade modulbyggnader till byggnader med andra materialval än vad förvaltningen tidigare valt. Hallarna ska dock vara av tillräcklig kvalitet för att tillgängligheten, driften eller nyttjandet för skolor och föreningsliv inte ska försvåras. Förvaltningen ser att det finns ett antal platser där detta koncept kan prövas, dels på Stora Mossens idrottsplats i Bromma där en dubbelidrottshall planeras, dels vid Sjöängsskolan i Älvsjö och Hökarängsskolan i Farsta. Enklare hallkonstruktioner kan dock på sikt medföra ökade underhållskostnader.

Förvaltningen har undersökt möjligheterna att omvandla före detta industrilokaler till idrottsändamål, och även förutsättningarna för hyresuppställningar med berörda fastighetsägare. En snabb inventering har pekat på att lämpliga lokaler finns i såväl västerort som söderort. Förvaltningen ser att utvecklingspotentialen är stor och att flera idrotter som efterfrågar halltider för att klara sina verksamheter har uttalat att möjligheten att hyra och inreda industrilokaler för idrott är fullgoda alternativ till nybyggnation av idrottshallar. Förvaltningen konstaterar dock att det för närvarande inte finns vare sig drift-, hyres- eller investeringsmedel inom nämndens budget för att tillgodose en sådan begäran. Förvaltningen ser också att samarbete med grannkommuner måste till för att länet ska kunna möta framtida behov och önskemål. Exempelvis har kommunfullmäktige i budget för 2011 anmodat idrottsnämnden att verka för att det byggs en bandyhall i Stockholmsregionen, vilket har varit under diskussion ett antal år. Frågan måste få sin lösning senast under 2012.

Upprustning av sim- och idrottshallar

I mars 2010 fattade kommunfullmäktige inriktningsbeslut för upprustning av sim- och idrottshallarna i Farsta, Åkeshov, Vällingby och Västertorp till ett totalt belopp om 500,0 mnkr. I december 2010 fastställdes genomförandebeslutet för upprustningen av Farsta sim- och idrottshall för 196,0 mnkr. Fastighetsnämnden och idrottsnämnden fastställde i januari 2011 ett reviderat genomförandebeslut där genomförandekalkylen utökades med 11,2 mnkr till totalt 207,2 mnkr. I budgetunderlaget har utgiften för upprustningen av Farsta sim- och idrottshall inte kunnat inrymmas inom budget 2012, vilket innebär att utgifterna överstiger budgeten med totalt 70,4 mnkr, inklusive beslutad utökning. Beräknade utgifter för pågående projekt och projekt med genomförandebeslut uppgår enligt underlaget till totalt 166,1 mnkr 2012. Utöver Farsta sim- och idrottshall avses avslutande upprustning av Stadion, ny ridanläggning i Sätra och Engelbrektshallen. Om även projekt med inriktningsbeslut inräknas uppgår det sammanlagda uppbundna beloppet till 224,8 mnkr. Planerade projekt med inriktningsbeslut är en dubbelidrottshall på Stora Mossens idrottsplats, upprustning av Hjorthagens idrottsplats och projektering

inför upprustning av Åkeshovs sim- och idrottshall. Oförändrade investeringsramar kommer att medföra att något eller några av dessa projekt samt alla övriga planeringsprojekt kan behöva senareläggas eller utgå.

Med erfarenhet av kostnadsläget för Farsta sim- och idrottshall ser förvaltningen att den beräknade budgetramen om totalt 500,0 mnkr i inriktningsbeslutet måste utökas om den planerade upprustningen av samtliga fyra sim- och idrottshallar ska kunna genomföras enligt nuvarande ambitionsnivå. I budgetunderlaget redovisas projekten utanför angivna investeringsramar under åren 2013-2017 med en total uppskattad utgift, exklusive Farsta sim- och idrottshall, om 650,0 mnkr. Genomförande av dessa projekt förutsätter att budgeten för idrottsinvesteringar utökas utöver normal nivå under de aktuella åren.

Upprustningen av sim- och idrottshallarna kommer att ställa krav på idrottsnämnden att möta föreningarnas behov under de år ombyggnaderna pågår. Förslag till hur detta ska ske måste tas fram i nära samverkan med föreningslivet.

Exploateringsprojekt utom ram

Stockholm är en stad i stark tillväxt och behovet av idrotts-, friluft- och motionsanläggningar är redan stort och kan förväntas öka. Idrottsförvaltningens roll att bevaka invånarnas behov av dessa anläggningar i stadens planeringsprocesser ska inte undervärderas. Det är viktigt att förvaltningen deltar redan i tidiga skeden när det gäller planering av stadsdelsförnyelse och förtättningsbyggnation. Förvaltningens ambition är att stadens mark ska användas på ett optimalt sätt och ett nära samarbete med övriga förvaltningar och bolag är en förutsättning för detta arbete. Senare år har exempelvis fullstora idrottshallar kunnat byggas intill skolor, och förvaltningen har haft ett aktivt samarbete med exploateringskontoret i uppdraget att bygga fler bostäder. Diskussioner och konkreta planer finns för fortsatt nyttjande av idrottsmark för bostadsbyggnation mot att fullgod ersättning erhålls, men detta samarbete försvåras av att modellen för ersättningsinvesteringar fortfarande är oklar.

I förvaltningens förslag till investeringsplan ligger flera planerade projekt som uppstår genom exploatering av idrottsmark eller föreslagen nyproduktion i stadsutvecklingsområden, huvuddelen utanför fastställd budget. Motivet till detta är att pågående planering av exploateringsprojekt är omfattande, och förvaltningen ser i dagsläget inga möjligheter att prioritera planerade exploateringsprojekt inom angivna budgetramar utan att åsidosätta behovet av upprustning och modernisering av befintliga idrottsanläggningar.

Specifikation av förslag till idrottsinvesteringar i fastighetsnämndens budget redovisas i *bilaga 2*.

3.2.1 Prioriteringsgrunder

Förvaltningen har från och med den 1 januari 2011 en något annorlunda roll att motivera och prioritera idrottsnämndens förslag till investeringar, ombyggnader och upprustningar av idrottsanläggningar. Ägandet av stadens idrottsfastigheter har övergått till fastighetsnämnden, som på uppdrag av idrottsnämnden ska utveckla och förnya anläggningsbeståndet.

Prioritering av större planeringsprojekt har gjorts enligt stadens modell för framtagning av en investeringsstrategi. Projekt med genomförandebeslut ingår inte i underlaget. Projekten har poängsatts utifrån uppfyllelse av mål och översiktsplanens strategier samt ett antal kriterier som resultatpåverkan, driftkostnadskonsekvenser, risker, projektberoenden och tidsmässig planering. Prioriteringen redovisas i *bilaga 3*.

Den prioritering som har gjorts enligt underlaget för investeringsstrategin har kompletterats med ackumulerad efterfrågan, befolkningsprognos, upprustnings- och moderniseringsbehov och behovet av nya anläggningar. Utifrån dessa grunder har följande anläggningar och åtgärder prioriterats som mest angelägna under den kommande treårsperioden:

- Upprustning, modernisering och anpassning av Stadion samt sim- och idrottshallarna Åkeshov, Vällingby och Västertorp.
- Ombyggnad och modernisering av Hjorthagens idrottsplats, Kärrtorps idrottsplats och Vårbergs idrottsplats.
- Nya anläggningar i Kristineberg; en större idrottshall och ny idrottsplats efter att ett nytt bussgarage byggts under Kristinebergs idrottsplats.
- Nya fullstora idrottshallar och konstgräs fotbollsplaner.
- Säkra anläggningsbeståndet i nya större bostadsexploateringsområden.

3.2.2 Konsekvensanalys och risker

För prioritering av investeringar i idrottsanläggningar, där enbart satsningar i idrottsanläggningar ställs mot varandra, är stadens modell för underlag till beslutsstöd inte tillräckligt utslagsgivande. Satsningarna uppfyller i huvudsak ett målområde, samtliga projekt är olönsamma och har negativa driftkostnadskonsekvenser. I princip är det uppfyllelsen av översiktsplanens strategier som skiljer ut vissa projekt. Förvaltningen kommer därför under året att utveckla ett antal egna underkriterier för att underlätta viktningen av projekten inför budget 2013.

Enligt förvaltningens underlag till beslutsstöd är upprustning av Stadion högst prioriterat bland stora projekt. Trots det finns inga medel för fortsatt upprustning efter 2012 upptagna i förvaltningens förslag till investeringsplan 2012-2017. Stadion är idrottsnämndens största publikarena för idrotts- och konsertevenemang med mera, och är byggnadsminnesmärkt med det högsta bevarandevärdet. Prioriteringen av

upprustningen av Stadion som mest angelägen i jämförelse med andra projekt bedöms därför vara välmotiverad. I tidigare budgetunderlag har idrottsnämnden redovisat behovet av en fortsatt modernisering och upprustning av Stadion efter 2012. Den etapp som kvarstår är modernisering av Sofiavägsläktarens rumsenheter, infrastruktur och mediaförsörjning samt upprustning av gång- och publikstråket utmed Sofiavägsläktaren samt parkområdet utmed Valhallavägen. Att upprustning av Stadion trots ovanstående argumentering i nuläget inte har inrymts inom nämndens investeringsplan kommande år beror i huvudsak på att flera nya projekt har tillkommit, främst för att möta den stora efterfrågan på ytterligare idrottshallar. Om Stadion i framtiden ska kunna användas för stora idrotts- och konsertevenemang bör dock den tidigare planerade inriktningen för upprustningen fullföljas.

När ett äldre anläggningsbestånd ställs mot behovet av nya uppstår otvivelaktigt problem. Är det viktigare att värdesäkra och bevara en anläggning i ett äldre område än att ge förutsättningar i en ny tillkommen stadsdel? Kan/ska större idrottsanläggningar kunna betraktas som lokala eller ska de planeras för en regional användning och utifrån det få sin geografiska placering? Diskussionen "innerstad kontra ytterstad" är ständigt pågående. Är det möjligt att till exempel föreslå om- och nybyggnad av Vanadisbadet för att bland annat tillgodose behoven från boende i kommande Norra Stationsområdet, samtidigt som Åkeshovs sim- och idrottshall är i stort behov av om- och nybyggnad? Förvaltningen anser att dessa avvägningar är ytterst svåra.

De närmaste åren kommer att innebära ett omställningsarbete för idrottsförvaltningen, sett i ljuset av att viss verksamhet och drift planeras att upphandlas och att driften eventuellt kommer att tas över av andra aktörer.

3.2.3 Måluppfyllelse

Investeringar i stadens idrottsanläggningar bidrar främst till uppfyllelse av målet att stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm. Flera projekt, främst byggnation av nya idrottshallar, bidrar även till målet att skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

Förvaltningens planering följer ambitionen att sprida investeringar i idrottsanläggningarna geografiskt, och följer även intentionerna i översiktsplanen att stärka utsedda tyngdpunkter och stadsdelsutvecklingsområden. Tyngdpunkterna har i syfte att utveckla områden som av ett eller annat skäl stannat upp i sin utveckling. När tyngdpunkterna stärks, genom bland annat byggande av bostäder och arbetsplatser med mera, ska även utbudet av olika idrottsanläggningar utvecklas. Förvaltningen ska också bevaka att redan etablerade äldre stadsdelar i innerstaden får ta del av anläggningsutvecklingen.

4. Övriga redovisningar

En redovisning av taxor och avgifter lämnas i det blankettunderlag som återfinns i

Underlag till budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

bilaga 1.

5. Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Från och med 2011 har ansvaret för idrottsfastigheterna överförts till fastighetsnämnden. Idrottsnämnden blir framöver hyresgäst i stadens anläggningar för idrott och motion. Förvaltningen har även hyresavtal med ett antal externa fastighetsägare, exempelvis Rikspolisstyrelsen, Micasa och Akademiska Hus.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av faktorer som förändrar behovet av lokaler

Efterfrågan på idrottsanläggningar är stor från skolor, föreningar och allmänhet och kan i många fall inte tillgodoses fullt ut. Förvaltningen ställs därför ofta inför situationen att prioritera och behovspröva anläggningsutbudet, och ta ställning till vilka behov som ska tillgodoses och när i tiden detta kan ske.

Under senare år har en omfattande upprustning och modernisering gjorts i fyra ridanläggningar. Satsningen avslutas nu med att en ny anläggning uppförs i Sättra. Antalet konstgräsplaner närmar sig 60 och fler efterfrågas. Det är angeläget att äldre sim- och idrottshallar kan rustas upp. Under 2011 inleds satsningen med upprustning och modernisering av Farsta sim- och idrottshall, och inriktningen är att detta ska följas av simhallarna i Åkeshov, Vällingby och Västertorp. Stadion är också en äldre anläggning som kräver omfattande investeringar för att en långsiktig användning ska säkras. Upprustning och modernisering av flera äldre idrottsplatser och tempererade bassängbad krävs även framgent.

Samtidigt som behovet av upprustning av befintliga anläggningar är stort, måste även nya anläggningar komma till stånd vid ökad efterfrågan eller när staden växer med nya bostadsområden som kräver en fungerande infrastruktur. Fullstora idrottshallar är en anläggningstyp som det för närvarande råder stor brist på, och planer finns för fler hallar med en god geografisk spridning.

5.3 Kapacitet

Staden har stora lokalresurser som ska utnyttjas så effektivt som möjligt. För att maximera nyttjandet av lokaler samarbetar därför idrottsförvaltningen på flera områden med utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen. Efterfrågan från idrottsföreningarna varierar beroende på de kvaliteter som finns i varje idrottshall eller skolgymnastiksal. Generellt är nyttjandet mycket högt i idrottshallarna medan nyttjandegraden i de mindre skolidrottshallarna varierar mer. Idrottsförvaltningen ska under perioden utreda vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att öka den generella nyttjandegraden. Särskild vikt läggs vid de hallar som har allra sämst nyttjandegrad.

Underlag till budget 2012 med inriktning 2013 och 2014

Lokalkapaciteten är enligt förvaltningens bedömning för låg i förhållande till efterfrågan när det gäller idrottshallar och konstgräsplaner. Staden kan i dagsläget inte heller svara mot den efterfrågan som finns på ett antal specialanläggningar för bland annat gymnastik och fotboll (hallar). Antalet inomhusbad beräknas dock motsvara behovet, när väl de planerade ombyggnaderna är genomförda inom fem till sex år.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

I en växande stad med omfattande planer på att bygga fler bostäder, eller ändra infrastrukturen i form av vägar med mera, händer det att mark inrättad för idrottsändamål kan behöva omprövas för annan användning. Detta har under senare år förändrat idrottsnämndens lokalbestånd, och så kommer att ske även i framtiden. I vissa fall utgår fullgod kompensation i nya eller upprustade befintliga anläggningar. Det innebär sannolikt att exempelvis ytterligare några perifert belägna bollplaner kan komma att avvecklas, samtidigt som mindre aktivitetsytor uppstår i parker eller i bostadsnära lägen.

Idrottsnämndens huvudkontor är sedan flera år beläget på Kungsholmen, i det så kallade Separatorhuset intill Tekniska nämndhuset. Byggnaden är från slutet av 1800-talet och motsvarar inte dagens krav på moderna kontorslokaler - de är varken moderna, yt- eller energieffektiva. Idrottsförvaltningen strävar efter att minska de administrativa kostnaderna, vilket innefattar lokalkostnader för förvaltningens administration. Ett arbete har därför påbörjats i syfte att finna andra, mer ändamålsenliga lokaler för huvudkontoret, där också stadens inriktning att skapa fler arbetsplatser i ytterstaden ska beaktas.

5.5 Kostnadsutveckling

Kostnadsutvecklingen för idrottsanläggningarna är för närvarande oviss då hyresnivåerna för de anläggningar som har övergått till fastighetsnämnden ännu inte är förhandlade och fastlagda. Hyrorna hos privata fastighetsägare är kända, även om hyran för GIH-badet ska förhandlas inför en kommande renovering.

Bilagor

- Bilaga 1 SLK blanketter för underlag 2012 IdN
- Bilaga 2 Idrottsinvesteringar inom FSN 2012-2017
- Bilaga 3 Underlag beslutsstöd investeringsstrategi